STICUSA
KNIPSELKRANT 109

6/1-'86

AMIGOE

UNA opent concert-serie

Zangrecital Manon Heyne

DE UNA OPENDE zaterdagavond j.l. haar concertserie met een zangrecital gegeven door de Nederlandse sopraan Manon Heyne, aan de vleugel begeleid door Antoinette Wienke.

Het programma bestond uit liederen van Schumann, Wolf en Strauss (Duitse teksten dus), gelaudeerd met een ritmisch grapje van de Engelse componist William Walton en een piano- solo door Antoinette Wienke.

Manon Heyne zit in haar eindexamen-jaar van het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, en het lijdt geen twijfel of ze zal met vlag en wimpel voor haar examen slagen. De stem "zit" zeggen zangers wel. Stralend en krachtig in de hoogte, nog wat zwak in de lagere registers, maar immer trefzeker en zuiver. Geopend werd met een liederen-cyclus «Frauenliebe und Leben» van Robert Schumann. Nog wat vlak in tekstbeleving misschien — daar heeft zij de jaren nog niet voor — met «Du Ring an meinem Finger» als uitschieter, met doorleefde expressie vertolkt. Vermeld zij eveneens een voorbeeldige uitspraak. Aan Antoinette Wienke had zij een volgzame en betrouwbare begeleidster, die wat mij betreft nog wat meer tegenspel had mogen bieden. Waarom stond de vleugel dicht? Mag niet van mij! Doodzonde van die beroemde (beruchte) piano- epiloog, die deze liederencyclus zo prachtig afsluit, en waar de arme zanger(es) niet veel meer overblijft dan in diepe verzonkenheid naar een vlek in het tapijt te staren totdat de pianist(e) is uitgemijmerd.

Met een pianistisch intermezzo (España van Albaniz) door Antoinette Wienke ging de (lange) pauze in, waarna het programma werd vervolgd met enige liederen voor Hugo Wolf, die met Schubert tot de belangrijkste lied- componisten behoort. Manon was hier goed op dreef, vooral met Wolf's «Ich hab in Penna». Hoera, de vleugel stond nu open, en de piano- begeleiding, die hier even belangrijk is als het lied, kwam beter tot zijn recht. Veel succes oogstte hierna het lied «Old Sir Faulk» van William Walton. Van een swingende geestigheid met Oscar Petersonachtige syncopen in de pianobegeleiding. Prima gedaan.

Twee liederen van Richard Strauss zouden het programma hebben beëindigd, ware het niet dat daarna vriend Raymond Bisschof kwam opdagen om een sonore «Der Floh» van Van Beethoven te zingen (nooit geweten dat Beethoven wel eens geestig kon zijn). Samen met Manon Heyne werd als toegift en slot een jolig duet uit de opera «La Serva di Padrone» van Pergolesi gezongen, compleet geacteerd. Een wel verdiend daverend applaus viel het drietal zeer terecht ten deel. Manon Heye zij veel voorspoed in haar muzikale loopbaan toegewenst. Dat moet met zó'n stem best lukken.

LANDHEER

AMIGOE MAANDAG 6 JANUARI 1986

Zilveren herdenkingsmunt status aparte

ORANJESTAD — In het kader van de status aparte geeft het land Aruba als circulatie- munt een zilveren herdenkings-munt status aparte uit. Deze munt is wettig betaaldmiddel voor 25 florin Arubaans.

Naast het woord status aparte staat op deze munt tevens vermeld 1/1/86. De munt heeft een doorsnede van 38mm en het zilvergehalte bedraagt 925/1000 (sterling zilver). In de «Mint»- kwaliteit zijn vijfduizend munten geslagen welke uitsluitend verkrijgbaar zijn bij de Centrale Bank van Aruba aan de Havenstraat. De aankoopprijs bedraagt 25 florin of 25 Antilliaanse gulden. De eerste zending is reeds gearriveerd, waarvoor grote belangstelling bestond. Een lange rij mensen, die ten hoogste twee exemplaren konden krijgen, bewees die belangstelling. De tweede zending van de totaal 5000 munten zal medio januari op Aruba arriveren. De munten kunnen thans reeds besteld worden bij de Centrale Bank van Aruba.

Medio 1986 zal dezelfde munt op speciale wijze worden uitgegeven. Hieromtrent zal nog nadere informatie volgen.

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur

Dichtende onderwijzers in de 19de eeuw:

G.G. van Paddenburgh

VAN DE MEER DAN 250 gedichten die tussen 1812 en 1866 in *De Curçaosche Courant* verschenen, is het grootste deel anoniem, een ander deel alleen maar ondertekend met pseudoniemen of initialen, en slechts bij uitzondering vermeldde een aantal auteurs hun volledige naam. Wat niet wegneemt dat de poëtische kemphanen, als ze weer eens 'onenigheid' hadden, meestal snel wisten wie in de kleine gemeenschap de auteur van het anonieme hekeldicht was! Tussen al deze anonymi komen we drie onderwijzers tegen, die in twee gevallen wél met hun volle naam ondertekenden: G.. van Paddenburgh en A.J. Pijpers, terwijl van de derde, P. Phoel, de naam gemakkelijk achterhaald kon worden. Deze drie dichtende onderwijzers bestrijken samen de gehele eerste helft van de 19e eeuw. Paddenburgh schreef in de jaren tien, Phoel in de jaren twintig en dertig, Pijpers tenslotte in de jaren veertig.

G.G. van Paddenburgh was als eerste landsonderwijzer in 1816 met de nieuwe gouverneur-generaal Albert Kikkert en diens manschappen uitgezonden, om het tot dan toe gebrekkige Curaçaose onderwijs na de Engelse tijd op een 'verbeterden Hollandschen voet' te brengen. Op 8 maart 1816 laat hij de volgende aankondiging in The Curaçao Gazette plaatsen:

"Met voorkennis en consent van zyne Excellentie den Vice-Admiraal Albert Kikkert, Gouverneur van Curaçao en onderhoorige Eilanden.
G.G. VAN PADDENBURGH, aangesteld dor Zyne Majesteit den koning der Nederlanden, tot Instituteur in deze plaats, ten einde het onderwys op den verbeterden Hollandschen voet te brengen, heeft de eer by dezen aan het publiek te berigten, dat hy eerstdaags onderwys zal geven in het lezen en schryven, de gronden der Hollandsche taal, het Fransch, de reken, aardrykskunde enz. aan kinderen en jonge leden; als mede byzondere lessen in het Fransch en Hollandsch, het Italiaansch, Boekhouden, de wis natuur en aardrykskunde in de gunst van allen aanbevelende, zoowel van die als ouders of voogden belangstellen in de vorming van het verstand en hart hunner kinderen of pupillen, als van die zich in eenig vak nog begeeren te oefenen. Dezelve berigt verder dat hy zyn intrek heeft genomen in het Waterfort, waar hij in de volgende week zyn openlyk onderwys hoopt te beginnen."

Zijn uitvoerige gedicht, op dezelfde dag geplaatst, "Ziet daar de vlag ontrolt..." kwamen we al eerder tegen, toen de restauratie van het Nederlandse gezag werd besproken.

In advertenties bood Van Paddenburgh al snel aan ook 'Avond Collegie' in de Fransche en Hollandsche taal, aardrijkskunde etc. te geven; enkele weken later noemt hij daarbij ook boekhouden (29 maart - 18 mei 1916). De eerste landsonderwijzer bezat dus een veelzijdige kennis, maar hij bleek al gauw geen gemakkelijk man te zijn, die snel moeilijkheden maakte.

Gouverneur Kikkert gaf zijn indruk van de nieuw benoemde schoolmeester:

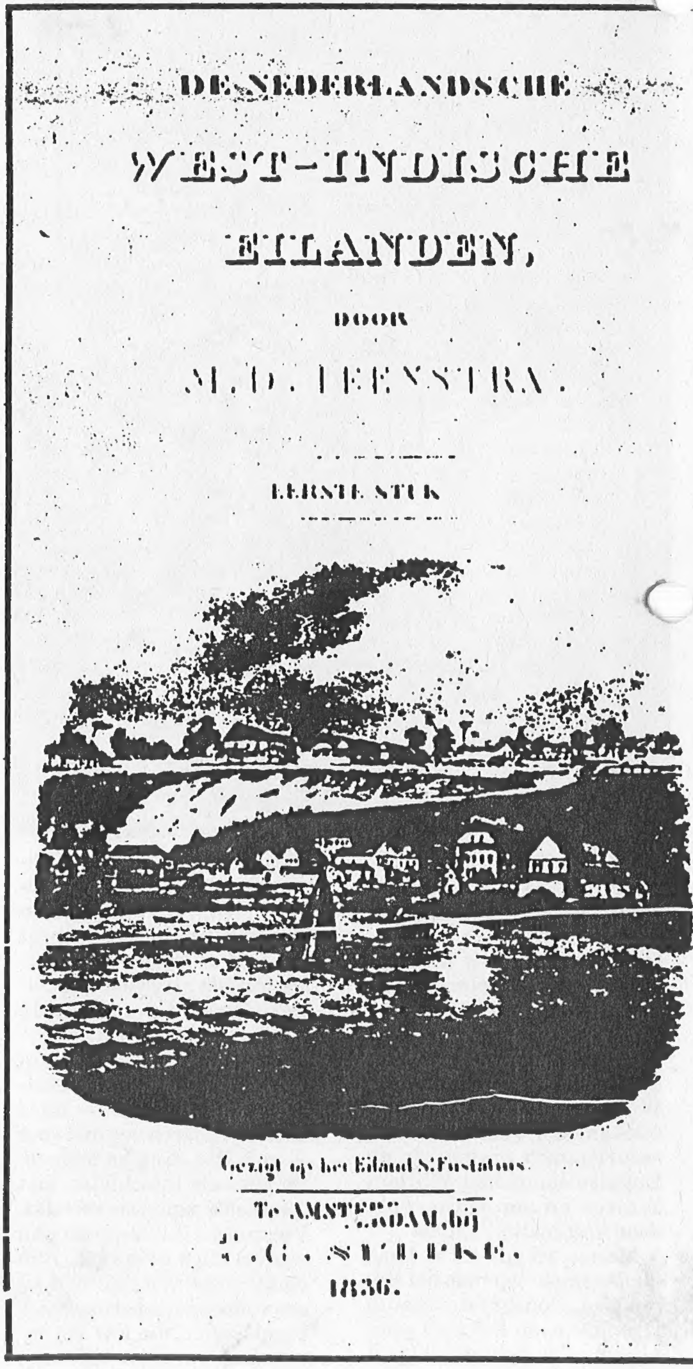
„Het rapport, dat ik van tijd tot tijd van zijn schoolwezen bekom, is niet gunstig en doe hem niet veel eer aan. Hoezeer hij kunde en bekwaamheid genoeg bezit."

En De Gaay Fortman oordeelde in zijn **Curaçao en onderhoorige eilanden 1816- 1828:** *„Hij ging zich te buiten aan misbruik van sterken drank, en hieraan zal het wel te wijten zijn geweest, dat hij den klerk, die hem kennis kwam geven van het besluit van het gouvernement, dat voortaan op 's lands school aan kinderen van onvermogende ouders kosteloos onderwijs zou verstrekt worden, zoo onhebbelijk behandelde, dat de gouverneur- generaal hem schortste, waarna bij Koninklijk besluit van 28 juli 1818 zijn ontslag volgde."*

Ook heeft Van Paddenburgh medio 1817 financiële problemen gehad! In advertenties waarschuwt hij geen krediet te verlenen, anders dan op zijn eigen handschrift, anders zal hij niet betalen. Hij waarschuwt, al weer per advertentie, tegen anderen die scholen oprichtten: „...gevoelende ondanks alle rampspoeden in staat te zijn den taak te volvoeren.." Na zijn ontslag bood hij in september en november 1819 aan private lessen te geven.

Bovendien veroorzaakte de aan hem toegeschreven Beschrijving van het Eiland Curaçao en onderhoorige eilanden. Uit onderscheidene stukken, bijdragen en opmerkingen opgemaakt, door Een Bewoner van dat eiland (Haarlem 1819), toen die in 1820 op Curaçao bekend werd, nogal wat beroering tot in de rechtszaal toe, waar hij evenwel niet direct toegaf de auteur van het bewuste boekwerk te zijn. Genoeg moeilijkheden dus, die hij vaak zelf veroorzaakte, bijvoorbeeld toen hij zijn gedicht tegen pastoor Perovano plaatste, die per advertentie van 22 december 1818 gezegd had geen wijbisschop te zijn, zoals de nieuwe almanak vermeldde.

Vervolg p. 3

Vervolg Nulde hoofdstuk ---

„Antwoord van den Redacteur van de Curaçaosche ALMANAK voor 1819, aan de Hoog Eerw. Heer J.J. Perovano, wegens deszelfs advertissement in de laatste Courant geplaatst.

Gy wilt Hoog Waarde Heer dan geen Wy Bisschop heeten,
Slechts Eerste Priester; lof zy uwe nedrigheid
Uw yver voor Gods kerk der Leeken heiligheid;
Maar lieve Gryzaard! is 't U dan geheel en al vergeten?
Dat ge in 't weg zwevend jaar aan zoo veel honderd zielen,
De vorming die geen Priester ooit vermag
Te geven, gaaft door 't U verleende Wy gezag
'k Zag zelf met ootmoed aan, zoo veelen voor U knielen
Gy deedt het brave man, geen Christen zal zulks doemen.
Al zyn wy Protestantsch; 't is 't hart dat U vereert.
Geen Bisschop tytel meer, als 't volgend jaar verkeert;
Wy zullen U den braaf en deugdzaam Christen noemen."

(1 januari 1819)

Er werd dus in die tijd een almanak uitgegeven, waarvan Paddenburgh redacteur was! Werkkracht kon hem niet ontzegd worden. Naast onderwijzer was hij tolk, waarvan hij per 8 februari 1817 melding maakt in de krant: geïnstalleerd door *"...His Excellency the Governor General of Curaçao and adjacent islands, &c &c as* **Sworn Translator** *in the French, English and German languages..."*

Daarnaast was hij al in februari 1817 met het plan gekomen een Departement tot Nut van het Algemeen in deze kolonie op te richten.

„Men rekent het niet onbelangryk, te berigten dat de Leden die tot de Maatschappy van het Nut van het Algemeen zyn toegetreden zich op Woensdag den 26sten February tot een Departement gevormd hebben met de toestemming van Z.E. de Gouverneur Generaal van dit Eiland, die zich wel tot de beschermer van hetzelve Departement heeft willen stellen. Degenen die Leden van het zelve Departement gelieven te worden, kunnen zich addresseeren by den Weled. Gestrengen Heere J.J. Elzevier President van den Raad van Justitie en den Heere G.G. van Paddenburg, School Onderwyzer."

(1 maart 1817)

Ds. G.B. Bosch raadde in zijn Reizen in West-Indië... (1927) diverse personen af naar West-Indië te gaan, waaronder

„5° Allen beminnaars van groote gezelschappen, als van Comedian, Concerten, Societeiten, enz. welke in West-indië of in het geheel niet zijn, of slecht bezocht worden..."

Paddenbrugh zelf schreef:

„Openbare vermakelijkheden zijn hier niet. Een Societeit van Heeren, en een Departement tot Nut van het Algemeen, uit 24 of 25 leden bestaande, is er nieuwelings in 1817 opgerigt, en staat onder de bescherming van den Gouverneur."

En Teenstra oordeelde in 1836:

„Openbare vermakelijkheden vindt men op Curaçao niet; een koffy- em biljardhuis te Willemstad aan de haven uitgezonderd... Hier bestaat tevens op een fraaije bovenkamer eene zoo genaamde Societeit of Collegie, wordende alleen door eene geringere klasse van kleurlingen en vreemdelingen bezocht. De avond- uitspattingen bepalen zich op Curaçao, meestal tot kranjes en onderlinge bezoeken, terwijl men de loffelijke gewoonte heeft van vroeg naar bed te gaan, en vroeg op te staan. In 1807 rigtte Van Paddenburg met eenige kennissen en vrienden, hier een departement van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen op, tellende 24 of 25 leden; hetzelve is echter met den dood van den oprigter, in 1827, weder te niet gegaan..."

Jaartallen waren Teenstra's sterkste zijde kennelijk niet. Er was aan het begin van de 19e eeuw een leesgezelschap, er werd vanaf 1820 toneel gespeeld, er waren Sociëteiten als de Harmonie, en een vrijmetselaarsloge De Vergenoeging, er was sprake van enig leven op muzikaal gebied (Musicalische Sociëteit); maar veel was dit inderdaad niet.

Een anoniem auteur schrijft op 27 september 1817 een uitvoerige 'Bemoediging aan de Heeren Leden van de Maatschappij...' als de zaken er kennelijk slecht voor staan, waaruit de volgende fragmenten:

„Een maatschappy tot nut van het algemeen,
Scheen ook by ons tot stand te zullen komen;
Dit loflyk werk zo heilzaam voor elkeen;
Zo vurig als welbemind ondernomen;
Daar men zich zo veel goeds van hadt belooft;

Daar zo veel nuts uit voort hàd kunnen vloeyen,
Verflaauwt thans weer, is schier als uitgedooft;
Of schynt een misgeboorte uit te broeyen.
...
Het schynt ons toe dat hier de bitse nyd,
Die doorgaans 't goede in andren tragt te laken,
In 't duister woelt en listig van beleid,
Dit nuttig werk als noodloos zoekt te wraken.
...
Maar gy die zo welmenend ondernaamt,
...
Laat U door niets verhindren of beletten;
...
Dan zult gy 't eind nog van uw arbeid zien;
Dan zal 't gemeen uw liede werken pryzen;
En hy die U nu hinderd zal misschien,
Dan met U zyn; U tog zyn hulp bewyzen."

(27 september 1917)

Veel activiteiten schijnt de Maatschappij niet ontplooid te hebben. Er werd een prijsvraag uitgeschreven waarop geen enkele inzending kwam; in 1820 werden twee redders van drenkelingen door de Maatschappij gehuldigd, waarover de krant uitvoerig mededeling doet. Ze drukt de 'aanspraak' bij de huldiging door secretaris J.M. van Eps tot A.G. Rampelenberg en L. Nieuwstraten af, terwijl die op hun beurt een 'dankbekentenis' daarvoor aan de secretaris overhandigen. „Het volgend daartoe vervaardigde lied, werd als toen door eenige beminnaars der toonkunst gezongen", beluisterd door een "talrijke schaar" die "deze plegtigheid bijwoonde." Het lied telt drie octaven; ik citeer het begin:

"Wien Neerlandsch bloed in de aders vloeit,
Wie gaarne deugd beloond;
Wiens hart, van zuivre vreugde gloeit;
als 't weldoen word bekroond;
O! die verhef met ons zyn stem,
Hy zing, verheugd en bly,
De lof der menschen redders, en
De roem der Maatschappy."

(7 oktober 1820)

Op achttien april 1818 dicht Philantrope een lang lofdicht van tien sextetten op de Maatschappij, waaruit het volgende:

"Triumf! ik zie voldaan myn wenschen,
De Maatschappy tot heil der menschen,
Tot daadlyk nut van 't algemeen,
Is ook hier gesticht, heeft volkomen
In werking een begin genomen
Haar leden komen 's maands bijeen.
...
O gy bewoners van dit eiland,
De maatschappij tragt naar uw welstand
Zy poogt ten algemeenen nut.
Niets zal haar waakzaam oog ontvlugten
Weldra biedt ze U haar schoone vruchten
Die ze uit de reinste bronnen put.
...
Zeer veel ontbreekt hier aan verlichting;
Beleidzaamheid in deez' verrichting,
Verzacht, misschien, de onwetendheid;
Maar onze vaart is onbestendig,
De Landbouw, handel kwynt ellendig;
En geld en neering schaarsch verspreid.
...
Dat tot het doel roemwaarde mannen,
Uw aandagt steeds zy ingespannen,
Dit hoopt myn zangnimf van uw deugd,
Laat, daar ze u dit komt voor te dragen,
Haar flaauwen toon u niet mishagen,
Het heil des volks was steeds haar vreugd."

(18 april 1818)

Uit de prijsvraag en de gedichten blijkt wel dat het zeer 'moederlandsch' toeging in het Curaçaos Departement van de Maatschappij. Maar terug naar onze schoolmeester Van Paddenburgh. Zijn hoogdravend lied ter gelegenheid van 'het ophysen' van de Nederlandse vlag vond in zijn tijd en later nog veel waardering; zijn korte gedicht tegen Perovano stelt niets voor. Een vrije bewerking van een gedicht uit een Jamaicaanse krant, "Aan de drukpers", is zeer gezwollen van toon. Ik citeer van de zeven strofen de eerste en voorlaatste:

"Heil heerlyk werktuig, voor wiens vreesselyk vermogen,
De stoutste dwing'land beeft.
En vreest, dat zijn lauwrier verflens voor elk gezicht;
Wen **LAURENS** *kunst naar waarheid voor elks oogen*
Aan 't nageslacht een schandzuil sticht,
Waar hy tot vloek zyns naams herleeft.
...
Zyn naam is heilig! en door negen zanggodinnen
Gegriffeld voor altoos!
De vryheid roept zyn naam, als haar bescherm God aan;
De deugd, de waarheid, d'eer, zie daar zyn halsvriendinnen;
OKunst uw roem is talleloos,
't Heelal bidt uwen invloed aan."

Van Paddenburgh sterft op Curaçao in 1824. "Zijn inboedel werd insolvent verklaard. De raad van politie besloot toen zijn 14-jarige dochter, die zich in zeer slechte handen bevond, naar Holland te zenden." ●

WIM RUTGERS

Tip Marugg en huppelwater

Maruggs Weekend- pelgrimage (7) tekent in detail de tocht van een persoon langs een tiental kroegen in Willemstad in de nacht van een zaterdag op een zondag (8). Een tocht die elkr weekeinde plaats vindt, waarna de man weer naar huis rijdt, de ganse zondag zijn roes uitslapt en maandagmorgen weer om acht uur op zijn werk verschijnt. Dit specifieke weekeinde raakt de betreffende persoon — tevens de verteller — op weg naar huis echter met zijn auto in een kuil aan de kant van de weg ver buiten de stad. Onder invloed van alcohol duurt het drie à vier uur voor de man weer verder rijdt en wordt de avond in die tijd opnieuw beleefd, waarbij herinneringen, ontmoetingen en gedachten van die achter hem liggende avond zich vermengen met die van dat moment in de auto aan de kant van de weg. Wanneer de man uiteindelijk zijn wagen weer op gang brengt is de nacht bijna ten einde.

In Weekendpelgrimage is het de 'whisky- soda' die een rijke reeks beelden oproept die tesamen een fascinerende indruk geven van de existentiële vragen waarmee de hoofdpersoon worstelt. Het is evenzeer de alcohol die het antwoord geeft en die in belangrijke mate het antwoord is. Mocht uit ander werk van Marugg nog enigszins de suggestie naar voren komen dat er alternatieven zijn - schrijven, sexualiteit en vooral de (zelfgekozen) dood — dan wordt in Weekend- pelgrimage de 'competitie' voor goed (d.w.z. elker weekeinde opnieuw voor de daarop volgende week) beslecht in het voordeel van de alcohol.

Overeenkomstig de hoofdpersoon in In de straten van Tepalka ontbreekt het de 'ik' in Weekend- pelgrimage aan houvast in het leven, aan een duidelijke reden om het leven voort te zetten. In tegenstelling tot de eerstgenoemde roman zijn in Weekendpelgrimage de redenen van dit twijfelen, oplossingen en mogelijkheden veel concreter ingevuld. Het betreft de plaats van deze blanke Curaçaoënaar in zijn snel veranderende samenleving, waarbij eveneens ter discussie staat of er eigenlijk wel een plaats is voor hem.

De ruime aandacht in de roman voor de vervallen landhuizen van de blanke plantageheren en hun afstammelingen (waartoe de hoofdpersoon behoort) geeft aan dat de 'shons' de vroegere (betrekkelijk hoge) plaats in de sociale hiërarchie van Curaçao hebben moeten opgeven. Curaçao is een "negereiland" geworden. De hoofdpersoon zoekt aansluiting bij de authentieke Afro- Caribische leefwereld - echter tevergeefs. Anderszijds verafschuwt hij de betreffende groep, met name de jongere generatie, die zonder meer afstand doet van de eigen (eeuwenoude) waarden en normen, gewoontes en gebruiken, en zich overgeeft aan de eisen van de verander(en)de industrialiserende samenleving. Niet alleen de sociale en economische veranderingen in de samenleving ondermijnen de leef- en gedachtenwereld van de hoofdpersoon, maar ook de aantassing van het eiland zelf (waar onder het omhakken van oude bomen, het landschap dat meer en persoon niet alleen met een duidelijk beeld van zijn doelloze leven, maar geeft hem eveneens de nodige steun om twee mogelijke uitwegen te onderzoeken: emigratie en zelfmoord (aan beide is een heel kort hoofdstuk gewijd, vrijwel geheel gesteld in de vragende vorm, resp. hfd. XXII en IX). De aantrekkings- kracht van de zelfgekozen dood is het sterkst en de hoofdpersoon rijdt in een dronken 'gedroomde wereld' dan ook de noordkust af, de woeste zee in. De whisky- soda trekt hem echter ook voorbij het afwegen (en afwijzen) van deze alternatieven naar een kortstondig, gelukzalig moment waarin uitsluitend plaats is voor het gevoel dat het eiland hem en hij het eiland accepteert, en het leven een zin heeft. "Het is een warmte die je de gerustheid geeft dat hoe terloops ook de meeste handelingen in je leven mogen zijn geweest, er toch een dunne, haast onzichtbare draad door het meer verdort door het onttrekken van water aan de grond door de olieraffinaderij).

Behalve dat de hoofdpersoon zich niet meer de sociale plaats van 'shon' kan toeëigenen, dat de "negerwereld" ondoordringbaar blijkt en zienderogen verloedert, kan en wil hij zich niet vereenzelvigen met de europese cultuur van zijn voorouders - waarmee de belangrijkste sociale oriëntatiepunten zijn weggevallen. Jeugdherinneringen tonen bovendien dat ook de potentiële richtlijnen aangereikt door onderwijs en religie, de contacten met leeftijdgenoten en de kennismaking met de sexualiteit van volwassenen, hem reeds jong blijvend in een persoonlijk isolement hadden gedreven.

De 'ik' schrijft overigens zijn vervreemding en het gevoel van ontheemd- zijn niet uitsluitend toe aan anderen, maar evenzeer aan zichzelf, zijn eigen karakter en handelen.

"Ik voel mij mateloos ellendig in de bewustheid van het deel van de aansprakelijkheid die ik draag om de waanzinnig verminkte levenszin." (blz. 115) Een schuldgevoel dat zijn leven nog minder draaglijk maakt.

De drank confronteert de hoofdverwarde patroon loopt." (blz. 183) Waarna hij naar huis rijdt, die zondag zijn roes zal uitslapen, maandag om 8 uur op zijn werk zal verschijnen om in het volgende weekend opnieuw naar dit hoogstnoodzakelijke, korte moment toe te drinken. Alleen de drank is in staat om de hoofdpersoon de kracht te geven daadwerkelijk te blijven leven.

Het aureool dat Marugg de 'Drank' meegeeft in Weekendpelgrimage (en ander werk) heeft ook die gouden glans in zijn eigen leven. In een gesprek met Hans Vaders laat Marugg daar geen twijfel over bestaan.

"Nu, alcohol is de overtreffendste trap van alles. Als er geen alcohol zou bestaan was het leven niet meer leefbaar. Overigens: het Oude Testament druipt al van de sterke m... len, en dit om de andere bladzijde. Als er geen alcohol zou bestaan dan zou het leven op aarde een absoluut toonbeeld zijn van saaiheid. Ik moet normaal kunnen functioneren tegenover de geestelijk gebrekkigen, tegenover de domme mensen. Alcohol zie ik dan als een wapen. Iemand die nadenkt over het leven, iemand die zijn eigen feilen kent, heeft alcohol nodig."

De 'weekend- pelgrimages' zijn echter niet meer toereikend en Marugg 'wapent' zich dan ook al geruime tijd dagelijks tegen het leven.

Vervolg p. 5

Vervolg Huppelwater

Voor een lichamelijk gezond persoon moet de (zelfgekozen) dood het in de ogen van Marugg afleggen tegen de drank. Niets anders steekt de alcohol verder naar de kroon. Het drinken maakt overigens niet alleen het leven als zodanig betrekkelijk draaglijk door het creëren van 'epiphany'-achtige momenten, onder het drinken van voldoende alcohol is het zelfs mogelijk van bepaalde potentiële genoegens, i.c. schrijven en sexualiteit, daadwerkelijk te genieten - zij het onder specifieke voorwaarden.

Deze voorwaarden betreffen dezelfde als die waaronder drank gebruikt dient te worden: bij voorkeur alleen, eventueel samen met een volledig gelijkgezinde en -gestemde medemens, en dit in het beschermende duister van de nacht. De dag "met fel zonlicht" openbaart de onleefbare, fantasieloze (Curaçaose) samenleving waartoe de 'ander' behoort die het genieten van het drinken, het schrijven, de sexualiteit verstoort.

Het drinken verwordt tot een sociale verplichting; de nachtelijke tocht langs de kroegen, bars en nachtclubs in Weekend- pelgrimage maakt de hoofdpersoon dan ook alleen (vgl. ook hierboven **In de straten van Tepalka**).

Het geschrevene dient gepubliceerd voor de "goegemeente" die uitsluitend geïnteresseerd is in "stompzinnige", "idiote" stukken "zeer stumperig van stijl" en "vol domme tegenstrijdigheden" (deze kwalificaties zijn van de 'ik' in Weekend- pelgrimage). Het door beiden gewenste intieme contact zal worden veroordeeld en de relatie zal bezwijken onder de invloed van de gemeenschap - zoals het in Weekendpelgrimage de hoofdpersoon en Altagracia verging (hfd. XX). Of, het intieme contact betekent een verkrachting — de ervaring van de jonge 'ik' wanneer hij door de negerin Ia wordt ingewijd (hfd. X).

Deze onaangename bijverschijnselen laten zich het beste beheersen door zich terug te trekken en het drinken, het schrijven en de sexuele gevoelens zo min mogelijk te delen. Deze levenshouding heeft Marugg zich dan ook aangemeten. ●

AART G. BROEK

Filmliga jubileert met Bert Haanstra Festival

De Vereniging Filmliga Curaçao werd op elf december 1950 opgericht met als doel de studie van en de bevordering van het inzicht in de film als kunstuiting en de bevordering van de filmkunst zelf. De Filmliga bestaat nu dus 35 jaar. In verband hiermee biedt de filmliga haar leden een Bert Haanstra Festival aan. Dit evenement kan plaatsvinden dankzij de medewerking van Sticusa en het Cultureel Centrum Curaçao.

De bijna 70-jarige Haanstra wordt gerekend tot de 50 beste cineasten ter wereld. In de loop der jaren heeft hij talloze prijzen in ontvangst genomen op festivals over de hele wereld. Voor de film "Glas" ontving hij zelfs in 1960 een oscar. Tijdens het festival is Haanstra zelf ook aanwezig.

Het festival vindt plaats in de Tempel en is toegankelijk voor leden van de Filmliga. Mochten er nog plaatsen beschikbaar zijn, dan is introduktie ook mogelijk. Voor de voorstellingen bestaat echter nog de mogelijkheid zich als lid van de Filmliga op tegeven. Het lidmaatschap van de Filmliga loopt van 1 oktober tot 1 april en bedraagt 50 gulden voor volwassenen en 25 gulden voor scholieren en studenten. Het lidmaatschap geeft recht op het kosteloos bijwonen van de twee maandelijkse filmvoorstellingen van de Filmliga. Voor introducees bedraagt de toegangsprijs tien gulden.

Terug naar het festival. Op het Haanstra Festival worden gedurende vijf dagen tien films gepresenteerd. De aanvangstijd van de cyclus is telkens om half negen 's avonds. De "première" van het festival is op 18 januari, waarop de voorfilm "Glas" en "Dokter Pulder zaait papavers" vertoond worden.

"Glas" een film uit 1958 gaat over het fijne handwerk van de glasblazer, die een gloeiende glasklomp in één beweging verandert in gebruiks- of kunstvoorwerp, integenstelling tot de machinale glasfabrikage, die de mens uitschakeld. "Glas" is Haanstra's meest onderscheiden film. "Dokter Pulder zaait papavers" uit 1975 is de hoofdfilm, met in de hoofdrollen Kees Brusse, Henny Orri en Ton Lensink. Het is het verhaal van een dorpsarts die in contact komt met een oude studiegenoot die verslaafd is aan de morfine. Hij komt daarbij ook in contact met zijn maitresse die altijd dronken is. Tussen de alcoholiste en de dorpsarts ontstaat een relatie. Deze film wordt tot een van de beste Nederlandse speelfilms gerekend.

"Bij de beesten af" en "Nederland" zijn de films van 19 januari. De film "Nederland" laat een beeld zien van Nederland en "Bij de beesten af" uit 1972 handelt over de gelijkenissen tussen mensen en dieren. In deze film zijn een groot aantal dieren in verschillende werelddelen geobserveerd.

Op de derde dag staan de films "Nationale Parken: noodzaak" en "de stem van het water" op het programma. "Nationale Parken; noodzaak" uit 1978 geeft een beeld van het belang van het natuur- en landschapsbehoud in Nederland. "De Stem van het water" laat de haat- liefde- relatie zien die de Nederlander koestert voor het water om zich heen.

"Strijd zonder einde" en "Vroeger kon je lachen" worden vertoond op 21 januari. "Strijd zonder einde" laat het leed zien dat ontelbare miljoenen mensen wordt aangedaan door ziekte- overbrengenden insekten. Deze film viel een zevental internationale prijzen ten deel. "Vroeger kon je lachen" uit 1982 met in de hoofdrollen Mary Dresselhuis, Kees Brusse, Carolien van de Berg, Martiene Bijl, Riek Schagen, Kees van Kooten, Paul Meyer, Robert Long en Simon Carmiggelt zelf, om wie de film draait. De afsluiting van het festival op 22 januari gebeurt met de films "Zoo" en "Een pak slaag". "Zoo" is een impressie van mens en dier, die Haanstra maakte met een verborgen camera. Met gepaste ironie heeft Haanstra typische uitdrukkingen en gedragingen van enkele bezoekers van Artis naast overeenstemmende of juist contrasterende reacties van dieren gezet. "Een pak slaag" uit 1979 gaat over een voorgenomen speech op een 25-jarige jubileum, met een onverwachte wending.

NOTEN

1. "De school is zilver, de jeugd is goud" in: J.J. Bade en H.J. Boukema (red.) Skein (Documentaire van het Peter Stuyvesant College). Curaçao. 1966, blz. 51 - 55.

2. Niet lang nadat Marugg in 1947 de militaire dienst verliet kreeg hij een baan bij de P.R. - afdeling van de Shell, waar hij redacteur werd van het blad De Passaat. Hij werkte daar tot aan zijn pensioenering in 1970.

3. Afschuw van licht (Gedichten 1946 - 1951), Rotterdam: Flamboyant/p (Biblioteka Antiyano), 1976. Hieruit komen ter sprake 'Het Feest', oorspronkelijk verschenen in een herdenkings- uitgave van Drukkerij de Curaçaosche Courant, 1952, en 'Twee Kwatrijnen', oorspronkelijk in De Stoep, febr. 1950, blz. 8.

4. In Kristòf, jrg. iv (1977), nr. 1, blz. 1 - 5 verschenen 'ora', 'nubianan di tur diasabra anochi', 'esun q'a yama ayó sin bai', 'no tabatin palabra' en 'den lus enfermiso di luna'; 'De morgen loeit weer aan' in Tirade, jrg. 20 (1976), nrs. 215/6, blz. 327 - 329; 'de lilith', 'pa mira mi isla bashi' en variaties op vier gedichten van Lao Tse verschenen in de vrijdageditie (Napa) van de Amigoe, 31 mei 1985, blz. 8/9, waarin ook een fragment uit een ongepubliceerde roman van Marugg 'De vernietiging van Zuid-Amerika'.

5. Het zou te veel ruimte in beslag nemen het gedicht geheel of gedeeltelijk te citeren, vandaar dat wordt volstaan met regelverwijzingen. Behalve in Tirade werd het gedicht overigens eveneens opgenomen in Literair Akkoord 20 Amsterdam: Bruna & Zn, 1977.

6. In de straten van Tepalka, Amsterdam: De Bezige Bij, 1967. Er is tot op heden geen herdruk van deze roman verschenen.

7. Weekend- pelgrimage verscheen oorspronkelijk in Antilliaanse Cahiers, Vol. I, nr. 4, Vol. II, nrs. 1/2, febr. 1957. Eerste druk in boekvorm door de Bezige Bij in 1958 (1981-3). In 1975 verscheen de roman ook als Bulkboek, nr. 35.

8. Hoewel de stad en het eiland niet met name worden genoemd vertonen ze in zeer veel opzichten de kenmerken van Willemstad en Curaçao. Uit een verwijzing (op blz. 100) is op te maken dat het betreffende weekend in december 1954 moet zijn.

9. Dit interview verscheen in het dagblad Beurs- en Nieuwsberichten, 21 juni 1979, eveneens in Sticusa- journaal, 1 september 1979.

John Merryweather eerste gev. minister van Aruba

ORANJESTAD — De partijraad van de Partido Patriotico Arubano (PPA) heeft gisteren de besprekingen rond de benoeming van een gevolmachtigd minister van Aruba in Den Haag afgerond. Ex--Eilandsraadslid — en thans werkzaam op het Antillenhuis — John Merryweather werd de kandidaat van de PPA. Vanmorgen zou de Ministerraad zijn benoeming afronden, waarna de heer Merryweather spoedig naar Aruba zal komen.

De eerste gevolmachtigd minister van Aruba, John Merryweather (53), genoot zijn eerste school- opleiding aan de Julianaschool, daarna ging hij in de oorlogs- jaren naar het Munro College te Jamaica en in aansluiting daarop naar het Loughbrough College in Groot-Brittannië welke eerste studie hij met succes doorliep. Zijn studie aan de Loughbrough universiteit moest hij in 1953 wegens ziekte afbreken. In de jaren 1961 en 1963 slaagde hij in de Verenigde Staten voor het diploma «landscaping architect». In 1952 begon hij als trainee equipment inspector te werken bij de Lago en was daarna als equipment inspector drie jaar werkzaam bij de Shell in Canada. Zijn betrokkenheid met werk in de olie- industrie was niet vreemd omdat zijn vader, wijlen H. Merryweather, vele jaren directeur was van de Arend Petroleum-maatschappij (APM) op Aruba. In 1961 trad hij in dienst van het eilandgebied Aruba en was ook enige tijd op Curaçao werkzaam. Onder meer heeft hij als hoofd van de Plantsoenen- dienst gewerkt. Hij heeft vele tuinen zowel op Aruba als Curaçao voor zijn rekening genomen en was onder meer adviseur bij de wederopbouw van Curaçao.

Bijzonder lang is de lijst van de werkzaamheden van minister Merryweather in het sociale leven, waar hij talrijke functies in diverse organisaties bekleedde. Onder meer in de Antilliaanse voetbal- wereld in het algemeen en RCA op Aruba in het bijzonder is hij geen onbekende. Zijn sociale en sport- activiteiten werden in 1983 koninklijk erkend toen hij werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Voordat de heer Merryweather naar het Antillenhuis vertrok, was hij geruime tijd lid van de Eilandsraad voor de PPA waar hij door zijn reële opstelling waardering kreeg van regerings- en oppositie-partijen.

SEROE COLORADO — Vorig jaar vertoefde de muziekgroep van de Millikin University (Illinois) op Aruba op uitnodiging van reverend Bob Steward van de Seroe Colorado Community Church. Het betrof hier een big band van 22 musici die op verschillende plaatsen op Aruba een uitvoering gaven. De big band heeft het Instituto di Cultura laten weten dat de band in maart aanstaande weer een bezoek aan Aruba wil brengen. De laatste langspeelplaat van de groep werd geheel gewijd aan Aruba en opgedragen aan de Arubaanse gastvrijheid. Op de omslag (zie foto) prijkt de Lago Community Church. Op de achterkant staan foto's van de groep die op Aruba genomen zijn. Met deze Arubaplaat heeft Aruba weer een uitstekende promotie gekregen zeker van een band die niet alleen in de Verenigde Staten, maar ook daarbuiten grote bekendheid geniet.

WILLEMSTAD— De Directeur der Posterijen Ramon Galmeyer heeft een postzegelschilderij aan de Minister van Verkeer en Vervoer, tevens Minister van Justitier, Leo Chance overhandigd in het bijzijn van ondere andere Minister- President ir Don Martina en de President van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba, mr Jaime Saleh. Dit schilderij werd overhandigd ter gelegenheid van de uitgifte van de eerste postzegels, gewijd aan het 125-jarige bestaan van het Raadhuis op Curaçao. Het feit dat het 125-jarig bestaan van het Raadhuis op Curaçao w[illegible] herdacht en gevierd is een erkenning van de grootse machten binnen de gemeenschap, namelijk de wetgevende en de rechterlijke macht die, hoewel onder een dak gehuisvest, volkomen van elkaar zijn gescheiden.

